

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගතය කළ මතය

මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුවේ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශවලින් සමන්විත 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් ඇතුළත් සම්පිණ්ඩන වාර්තාව 2021 ජූනි 30 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. විගණන පනතේ 11(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවට අදාළ වාර්ෂික විස්තරාත්මක කළමනාකරණ විගණන වාර්තාව 2021 ජූලි 20 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගතය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.6 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් මාගේ වගකීම, විගණකගේ වගකීම යන වගන්තියේ තව දුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශය සම්බන්ධයෙන් ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම

පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව හා 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වගන්තියේ සඳහන් විධිවිධානවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි

ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම වේ.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

ජාතික විගණන පනතේ 38(1)(ඇ) උපවගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනයක් සිදු කර ඒ අනුව පද්ධතිය ඵලදායී ලෙස කරගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකාධිපති වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතික වීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කර ගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මකභාවය මෙම මූල්‍ය ජරකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසු බවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තව දුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම් හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මහභූරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළ දී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව ගණන්දීමේ නිලධාරී දැනුවත් කරන ලදී.

1.5 වෙනත් තෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6(1)(ඇ) වගන්තිය ප්‍රකාරව පහත සඳහන් කරුණු මා ප්‍රකාශ කරමි.

- (අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වන බවට,
- (ආ) ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මා විසින් කර තිබුණු නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කර තිබුණු බව.

1.6 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

1.6.1 මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය

- (අ) ආදායම් ලැබීම්

විගණන නිරීක්ෂණය -----	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම -----	නිර්දේශය -----
<p>සුබෝපහෝගී මෝටර් වාහන බදු සම්බන්ධයෙන් 1995 වර්ෂයේ සිට 2014 වර්ෂය දක්වා හිඟ ආදායම් ගණනය කිරීම 2016 වර්ෂයේ ආරම්භ කර තිබුණ ද, එම හිඟ ආදායම් පිළිබඳ වාර්තා කිසිවක් පිළියෙල කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ ඉදිරිපත් කිරීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි. මේ නිසා එම කාල පරිච්ඡේදයට අදාළ හිඟ ආදායම කොපමණ ද යන්න විගණනයේදී තහවුරු කරගත නොහැකි විය. කෙසේ නමුත්, 2009 වර්ෂයට පෙර වර්ෂ 13ක් වෙනුවෙන් එවකට අයකර තිබුණු හිඟ බදු ආදායම රු.34,898,108 කි.</p>	<p>වර්තමාන පරිගණක පද්ධතිය මගින් හිඟ බදු ආදායම ලබාගත නොහැකි වේ. මේ නිසා පරිගණක පද්ධතිය වැඩි දියුණු කිරීමට කටයුතු කරමි.</p>	<p>හිඟ ආදායම් අයකර ගැනීමට කඩිනම්ව කටයුතු කිරීම.</p>

(ආ) පුනරාවර්තන හා මූලධන වියදම්

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශයේ වියදම් ශේෂ, ඒසීඒ 2(ii) ආකෘති පත්‍රයට අනුව මුදලින් කළ වියදම සහ අනිකුත් අමාත්‍යාංශ/දෙපාර්තමේන්තු විසින් දැරූ වියදම් ශේෂවල එකතුව සමඟ සැසඳීමේ දී රු.2,092,955,819ක වෙනසක් පැවතුණි.</p>	<p>අතපසුවීමක් නිසා මෙම නොසැසඳුණු වෙනස ඇති වී තිබුණි. මූල්‍ය ප්‍රකාශන සකස් කිරීමේදී නිවැරදි වියදම් දක්වා තිබුණි.</p>	<p>පොත් තැබීම් කටයුතු විධිමත් අයුරින් ඉටු කිරීම.</p>

1.6.2 මූල්‍ය තත්වය පිළිබඳ ප්‍රකාශය

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>එකතුව රු.86,071,226ක් වූ වාහන 17ක්, දේපළ, පිරියත හා උපකරණ ස්ථාවර වත්කම් ලෙස ප්‍රාග්ධනිත කර නොතිබුණි.</p>	<p>මෙම වාහන ස්ථාවර වත්කම් ලෙස ගිණුම් ගත කිරීමට ඉදිරියේදී කටයුතු කරමි</p>	<p>ගනුදෙනු නිසි පරිදි ගිණුම්ගත කිරීම.</p>

1.6.3 මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ වියදම් ශේෂ, ඒසීඒ 2(ii) ආකෘති පත්‍රයේ මුදලින් සිදුකරන ලද වියදම් ශේෂ හා සැසඳීමේ දී රු. 2,049,622,835 ක නොසැසඳුණු වෙනසක් පැවතුණි.</p>	<p>මින් ඉදිරියට නිවැරදිව උපලේඛන සකස් කිරීමට කටයුතු කරමි.</p>	<p>උපලේඛනවල ශේෂය, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ දක්වා ඇති අදාළ ශේෂය සමඟ එකඟ විය යුතු වීම.</p>

1.6.4 අග්‍රිම ගැලපුම් ගිණුම

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----	-----	-----
<p>අක් මුදල් ගැලපුම් ගිණුමේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාල ලැබීම් හා ගෙවීම් ලෙස සටහන් කර තිබුණු ශේෂ, සිඟාස් වැඩසටහන අනුව එම ශේෂ හා සැසඳීමේදී පිළිවෙලින් රු.36,156,577ක හා රු.12,379,811ක නොසැසඳුණු වෙනස්කම් පැවැතිණි.</p>	<p>ඉදිරියට ගිණුම් සකස් කිරීමේදී මෙවැනි දෝෂ මඟ හරවා ගැනීමට කටයුතු කරමි.</p>	<p>ගැලපුම් ගිණුමට අදාළ වන සංඛ්‍යා පමණක් ගැලපුම් කළ යුතු වීම.</p>

1.6.5 ලේඛන හා පොත්පත් පවත්වා නොතිබීම

දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පහත දැක්වෙන ලේඛන පවත්වා නොතිබුණු බව නියැදි විගණන පරීක්ෂණවල දී නිරීක්ෂණය විය.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----	-----	-----
<p>(අ) මෝටර් වාහන පනත (203 වන අධිකාරය) 6(අ) වගන්තිය පරිදි ලියාපදිංචි කරන ලද සියලුම මෝටර් වාහනවල විස්තර අඩංගු වන පරිදි නියමිත ආකෘතියට අනුව සටහන් කළ ලේඛනයක් පවත්වා නොතිබීම.</p>	<p>පරිගණක පද්ධතියේ ඇතුළත් වන බැවින් වෙනම ලේඛනයක් පවත්වා නොතිබුණි.</p>	<p>පවතින නෛතික විධිවිධානවලට අනුකූලව සියලු ලේඛන, පොත්පත්, වාර්තා ආදී දෑ පැවැත්විය යුතු වීම.</p>
<p>(ආ) මෝටර් වාහන පනත (203 වන අධිකාරය) 18(8)(අ) වගන්තිය පරිදි අවලංගු කරන ලද වාහන සම්බන්ධ ලේඛනයක් පවත්වා නොතිබීම.</p>	<p>පවතින නෛතික විධිවිධානවලට අනුකූලව සියලු ලේඛන, පොත්පත්, වාර්තා ආදී දෑ පැවැත්විය යුතු වීම.</p>	<p>එ වැනි ලේඛනයක් පවත්වා ගෙන යාමට කටයුතු කරමි.</p>

1.6.6 විගණන සාක්ෂි නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>දෙපාර්තමේන්තුව වෙත සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ඉදිරිපත් කරන ලද විගණන විමසුම් 05කට 2021 ජූනි 30 දින වන විට ද පිළිතුරු ඉදිරිපත් කර නොතිබුණු අතර, එම විමසුම්වලට අදාළ ගණනය කළ හැකි ගනුදෙනුවල වටිනාකම රු. 416,313,438ක් විය.</p>	<p>මින් ඉදිරියට ප්‍රමාද වලක්වා ගැනීමට කටයුතු කරමි.</p>	<p>විගණන විමසුම් සඳහා අප්‍රමාදව පිළිතුරු ලබා දීම.</p>

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 ආදායම් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) මු.රෙ.128 (2) (ඇ) සහ අංක 01/2015 හා 2015 ජූලි 20 දිනැති රාජ්‍ය මූල්‍ය චක්‍රලේඛයේ 07 ඡේදය පරිදි, ආදායම් සංකේතාංක 04ක් වෙනුවෙන් 2020 වර්ෂයේ කාර්තුමය ආදායම් වාර්තා මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවත් 2021 පෙබරවාරි 25 දින වන විටත් අදාළ ලේඛන පිළියෙල කර නොතිබුණි. එමෙන්ම, එක් ආදායම් සංකේතයක් යටතේ හිඟ ආදායම් පිළිබඳ අර්ධ වාර්ෂික වාර්තා ද කිසිවක් පිළියෙල කර නොතිබුණි.</p>	<p>කාර්තුමය ආදායම් වාර්තා නිසි පරිදි ඉදිරිපත් කරමි. කාබන් බදු අයකිරීම ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල මගින්ද සිදු කරන නිසා හිඟ ආදායම් ගණනය කිරීම ප්‍රායෝගිකව අපහසු විය.</p>	<p>ඉලක්ක දිනවල දී අප්‍රමාදව වාර්තා ඉදිරිපත් කිරීම.</p>
<p>(ආ) වාර්ෂික ආදායම් ඇස්තමේන්තුව අනුව, ආදායම් සංකේතාංක 04ක සංශෝධිත ඇස්තමේන්තු වටිනාකම සහ ආදායම් ප්‍රකාශනය අනුව එම සංශෝධිත ආදායම් ඇස්තමේන්තු අතර රු.1,012,000,000ක නොසැසඳුණු වෙනසක් පැවතුණි.</p>	<p>ආදායම් ප්‍රකාශයෙහි වූ ඇස්තමේන්තු 2019 වර්ෂයේදී ඉදිරිපත් කර තිබූ බැවින් ඒ අනුව ආදායම් ප්‍රකාශය පිළියෙල කර තිබුණි.</p>	<p>ගිණුම් ප්‍රකාශනවලට ඇතුළත් කළ යුතු ශේෂ නිවැරදිව හඳුනාගත යුතු වීම.</p>

(ඇ) සුබෝපහෝගී බදු සඳහා වූ සමාලෝචිත වර්ෂයේ හිඟ හිටි ආදායම් ප්‍රකාශනයේ ආරම්භක ශේෂය, ඉකුත් වර්ෂයේ එම ප්‍රකාශනයේ අවසාන ශේෂය සමඟ සැසඳීමේ දී රු.426,827,000ක වෙනසක් පැවතිණි.	2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟහිටි ආදායම් ශේෂය සටහන් කිරීමේදී සිදු වූ වරදක් නිසා මෙම වෙනස ඇතිවී තිබුණි.	ඉකුත් වර්ෂයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයට ශේෂ රැගෙන යාම නිවැරදිව කළ යුතු වීම.
(ඈ) අංක 01/2015 හා 2015 ජූලි 20 දිනැති රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති චක්‍රලේඛයේ 04 ඡේදය පරිදි, හිඟ ආදායම් වෙනුවෙන් ක්‍රමවත් ව වාර්තා පැවැත්වීම හා හිඟ ආදායම් තවතවත් එකතුවීම වැළැක්වීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි. සමස්ත හිඟ ආදායම වාර්ෂික ව දිගින් දිගටම වැඩිවීමේ ප්‍රවණතාවක් පැවැති අතර 2016 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2020 වර්ෂයේ හිඟ ආදායම වැඩි වීම සියයට 318ක ප්‍රමාණාත්මක අගයක් ගෙන තිබුණි.	හිඟ ආදායම් අය කිරීම සඳහා පවතින පරිගණක පද්ධතිය ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින් එම පද්ධතිය වැඩිදියුණු කර අවශ්‍ය වෙනස්වීම් සිදු කිරීමට සටහන් කර ගනිමි.	චක්‍රලේඛවලින් දක්වා ඇති පරිදි වාර්තා පවත්වා ගත යුතු වීම හා හිඟ ආදායම් අයකර ගැනීමට කඩිනමින් කටයුතු කිරීම.
(ඉ) හිඟ හිටි ආදායම් ප්‍රකාශනය අනුව, 2020 වර්ෂය තුළ අයකළ රු. 313,528,052 ක් වූ හිඟ ආදායම, සමාලෝචිත වර්ෂය, ඉකුත් වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂයට පෙර වර්ෂ ලෙස වර්ගකර දක්වා නොතිබුණි.	නිසි පරිදි වර්ගීකරණය සඳහා පරිගණක පද්ධතිය යාවත්කාලීන කිරීමට කටයුතු කෙරෙමින් පවතී.	නිසි පරිදි වාර්තා පැවැත්වීම හා හිඟ ආදායම් කඩිනමින් අයකර ගැනීම.

2.2 විශදම් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) වැය විෂයයන් 07ක ශුද්ධ ප්‍රතිපාදනයෙන් සියයට 87ක් ඉතිරි වී තිබුණු අතර එම ඉතිරි වීම සියයට 42ත් 100ත් අතර පරාසයක විය. කෙසේ නමුත්, කොවිඩ් 19 වසංගත තත්ත්වය මෙම ප්‍රතිපාදන ඉතිරිවීමට ප්‍රධාන හේතුව වී තිබුණි.</p>	<p>වැය විෂයයන් 07 ක ශුද්ධ ප්‍රතිපාදනයෙන් සියයට 87ක් ඉතිරි වී ඇති බවට දක්වා ඇති නිරීක්ෂණය හා එකඟ වෙමි.</p>	<p>තාත්වික ලෙස ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීම.</p>

(ආ) වැය විෂයයන් 04ක ඇස්තමේන්තු වටිනාකමින් සියයට 31ත් 145ත් අතර ප්‍රතිශතයක් මු.රෙ.66 මගින් මාරු කරගෙන තිබුණි.	ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණවත් නොවූ බැවින් වෙනත් වැය විෂයයන්ගෙන් ප්‍රතිපාදන මාරු කර ගැනීමට සිදු විය.	තාත්වික ලෙස ඇස්තමේන්තු සකස් කිරීම.
--	---	------------------------------------

2.3 බැරකම් හා බැඳීම්වලට එළැඹීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----	-----	-----
(අ) සටහන - (iii) ආකෘතිය අනුව වූ බැඳීම් හා බැරකම් පිළිබඳ ප්‍රකාශනයක් පිළියෙල කර මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමග ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	මින් ඉදිරියට නිවැරදිව ඉදිරිපත් කරන බව දන්වා සිටිමි.	නීති, රීති හා රෙගුලාසි මගින් දක්වා ඇති සියලු ආකෘති, මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමග ඉදිරිපත් කළ යුතු වීම.
(ආ) සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ රු.4,600,822ක වියදම් 2021 වර්ෂයේ දී පියවා තිබුණ ද, මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ දී එම වියදම් බැරකම් ලෙස හඳුනා ගෙන නොතිබුණි.	ඉදිරියේදී නිවැරදිව බැරකම් සටහන් කරමි.	සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළ සියලු වියදම් නිසි පරිදි හඳුනා ගෙන ගිණුම්ගත කළ යුතු වීම.

2.4 ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් සිදු කළ යුතු සහතිකවීම්

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වන වගන්තියේ විධිවිධාන අනුව ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් පහත සඳහන් කරුණු සම්බන්ධයෙන් සහතික වීම් කළ යුතුව තිබුණත්, ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

විගණන නිරීක්ෂණය

ගණන්දීමේ
නිලධාරීගේ
අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(අ) දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීතාවය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනය සිදු කර ඒ අනුව පද්ධති ඵලදායී ලෙස කර ගෙන යෑමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතු බවත්, එම සමාලෝචනයන් ලිඛිතව සිදු කර එහි පිටපතක් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුව තිබුණත්, එවැනි සමාලෝචනයන් සිදු කළ බවට ප්‍රකාශ විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.	පිළිතුරු ලබා දී නොතිබුණි.	2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වන වගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.
(ආ) විගණකාධිපතිවරයාට අවශ්‍ය වන පරිදි නිශ්චිත කාලසීමාවන් තුළ සියළුම විගණන විමසුම්වලට පිළිතුරු සැපයීම සිදු වන බවට ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් සහතික විය යුතු වුවත්, වාර්තාවේ 3.4 ඡේදය ප්‍රකාරව විගණන විමසුම්වලට පිළිතුරු ලබා දී නොතිබුණි.	පිළිතුරු ලබා දී නොතිබුණි.	2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වන වගන්තියේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව කටයුතු කළ යුතුය.

2.5 නීති, රීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

නියැදි විගණන පරීක්ෂණවලදී නිරීක්ෂණය වූ නීති, රීති හා රෙගුලාසිවල විධිවිධානවලට අනුකූල නොවූ අවස්ථා පහත විග්‍රහ කර දැක්වේ.

නීති, රීති හා රෙගුලාසිවලට යොමුව	අනුකූල නොවීම	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනත 42 වන වගන්තිය	වාහන ලියාපදිංචි කිරීම සම්බන්ධ ලිපිගොනු සහ විගණන අවශ්‍යතා වෙනුවෙන් ඉල්ලා සිටි තොරතුරු විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර නොතිබුණු අවස්ථා විය.	මින් ඉදිරියට ලිපිගොනු ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරමි.	පනතේ විධිවිධාන පරිදි කටයුතු කිරීම.
(ආ) මෝටර් වාහන පනත (203 වන අධිකාරි)	වර්ෂ 02ක් ඉක්මවා ආදායම් බලපත්‍ර අළුත් කර ගැනීම සඳහා ඉදිරිපත් වන අවස්ථාවල දී ඒ පිළිබඳ පළාත් අධිකාරීන් විසින් මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව දැනුවත් කිරීමේ පිළිවෙතක් නොතිබීම නිසා මෝටර් රථ ප්‍රවාහන කොමසාරිස් ජනරාල්වරයා හට එම වාහනවල ලියාපදිංචිය අවලංගු කිරීමට තිබුණු හැකියාව ගිලිහී ගොස් තිබුණි.	මේ පිළිබඳව පළාත් අධිකාරීන් දැනුවත් කිරීමට කටයුතු කරමි.	පනතේ විධිවිධාන පරිදි කටයුතු කිරීම.

(ii) 18(7) උප වගන්තිය	ලියාපදිංචිය අවලංගු කළ වාහනවල අංක තහඩු දින 07ක් ඇතුළත ආපසු භාර දිය යුතු වුවත් 2015, වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂය දක්වා කාලය තුළ අවලංගු කළ වාහන 872ක අංක තහඩු දෙපාර්තමේන්තුව වෙත භාර දී නොතිබුණි.	මේ සඳහා සුදුසු කාර්ය පරිපාටියක් සකස් කිරීමට කමිටුවක් පත් කළ අතර එම කමිටු වාර්තාව ලද පසු ඒ අනුව ඉදිරි කටයුතු කරමි.	පනතේ විධිවිධාන පරිදි කටයුතු කිරීම.
(iii)18(13) උප වගන්තිය	වාහන අවලංගු කිරීම හා ඒවා බැහැර කිරීම අවධිමත් ලෙස සිදුකර තිබුණි. අවලංගු කරන ලද වාහන බැහැර කිරීම සහ ඒ වෙනුවෙන් නඩත්තු කළ යුතු වාර්තා සම්බන්ධයෙන් අමාත්‍යවරයා විසින් නියෝග සකස් කර නොතිබීම ඊට හේතුවක් විය.	මේ සඳහා සුදුසු කාර්ය පරිපාටියක් සකස් කිරීමට කමිටුවක් පත් කළ අතර එම කමිටු වාර්තාව ලද පසු ඒ අනුව ඉදිරි කටයුතු කරමි.	පනතේ විධිවිධාන පරිදි කටයුතු කිරීම.
(iv) 25(1) උප වගන්තිය	ආදායම් බලපත්‍රයක් නොමැතිව මෝටර් වාහනයක් සන්නකයේ තබාගත නොහැකි වුවද, වාහන 03ක පළමු ලියාපදිංචි දිනයේ සිට වසර 15ක් දක්වා ආදායම් බලපත්‍ර ලබා ගෙන නොතිබීම මතභේදාත්මක විය.	වර්ෂයකට වඩා කල්ගත වූ බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමට පෙර මෙම දෙපාර්තමේන්තුවෙන් විමසන ලෙසට පළාත් අධිකාරීන් දැනුවත් කළෙමි.	පනතේ විධිවිධාන පරිදි කටයුතු කිරීම.
(v) 30(1)(ඊ) (III) උප වගන්තිය	(i) වාහනයක පළමු ලියාපදිංචි දින සිට දින 03ක් ඇතුළත ආදායම් බලපත්‍රය ලබාගත යුතු වුවද, වාහන 05ක් සඳහා පළමු ලියාපදිංචි දින සිට වසර 23 සිට 27 දක්වා දීර්ඝ කාලයකට එකවර ආදායම් බලපත්‍ර ලබා ගෙන තිබුණි.	වර්ෂයකට වඩා කල්ගත වූ ආදායම් බලපත්‍ර නිකුත් කිරීමට පෙර මෙම දෙපාර්තමේන්තුවෙන් විමසා කටයුතු කරන ලෙසට පළාත් අධිකාරීන් දැනුවත් කළෙමි.	පනතේ විධිවිධාන පරිදි කටයුතු කිරීම.

(i) නිෂ්පාදිත වර්ෂයේ සිට වර්ෂ 03කට වඩා පැරණි මෝටර් කාර් ශ්‍රී ලංකාවට ආනයනය කළ නොහැකි වුවද, නිෂ්පාදිත වර්ෂයේ සිට වසර 07ක් හා 08ක් පැරණි වාහන 02ක් ලියාපදිංචි කර තිබුණි.

මෙම වාහන රේගු පනතේ පරීක්ෂණයකින් පසු විධිවිධාන පරිදි කටයුතු කිරීම. මුදාහැර ඇති බවට සාක්ෂි ඉදිරිපත් කළ නිසා අදාළ ලියාපදිංචි සිදු කර ඇත.

2.6 අත්තිකාරම් නිකුත් කිරීම් හා පියවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
-----	-----	-----
(අ) මිය ගොස් වර්ෂ 05 කට වඩා කල්ගත වී තිබුණු එකතුව රු.536,749 ක ණය ශේෂ නිරවුල් කර නොතිබීම ආයතන සංග්‍රහයේ XXIV පරිච්ඡේදයේ 4 වැනි වගන්තියට පටහැනි විය.	අවශ්‍ය තොරතුරු සෙවීම නොකඩවා සිදු කෙරේ.	එම ශේෂ අප්‍රමාදව නිරවුල් කිරීම.
(ආ) මු.රෙ 485 (4)සහ අංක 89 හා 1993 ඔක්තෝබර් 22 දිනැති රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය පරිදි ස්ථාන මාරු වී ගිය නිලධාරීන්ගේ ණය ශේෂ තෙමසක් තුළ නිරවුල් කළ යුතු වුවද, 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට එ ලෙස නිරවුල් නොකළ වර්ෂ 05ක කාල සීමාවක් ද ඉක්මවා ගොස් තිබුණු රු.226,230ක ණය ශේෂ 04 ක් පැවතීණි.	මෙම ණය ශේෂ පිළිබඳ තොරතුරු සොයමින් පවතී.	එම ශේෂ අප්‍රමාදව නිරවුල් කිරීම.
(ඇ) විශ්‍රාම වැටුප් අත්හිටවූ නිලධාරීන් 07 දෙනෙකුගෙන් අයවිය යුතු වූ රු.302,722ක ණය ශේෂය වර්ෂ 05 කට වඩා පැරණි විය.	සමහර තොරතුරු විශ්‍රාම වැටුප් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලබා දී තිබුණි.	අවශ්‍ය නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.

<p>(ඇ) අවසාන වාරිකය අයකර වර්ෂ 02කට වඩා කල්ගත වී තිබුණු වැඩ තහනම් කළ නිලධාරීන් 19 දෙනෙකුගෙන් අයවිය යුතු රු. 1,330,463ක ණය ශේෂ ඔවුන්ගෙන් හෝ ඇපකරුවන්ගෙන් හෝ අය කිරීමට 2020 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වාම පියවර ගෙන නොතිබුණි. ඒ අතර වර්ෂ 05 ඉක්ම වූ එකතුව රු.1,170,753 ක ශේෂ 17ක් විය.</p>	<p>එක් ණය ශේෂයක් අය වෙමින් පවතී. අනෙක් ණය ශේෂ පිළිබඳ තොරතුරු සොයමින් පවතී.</p>	<p>කල් ඉකුත් වී ඇති බැවින් නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.</p>
<p>(ඉ) අවසාන වාරිකය අයකර වර්ෂ 05කට වඩා කල්ගත වී තිබුණු සේවය අත්හැර ගිය නිලධාරීන් 07 දෙනෙකුගෙන් අයවිය යුතු රු.234,042ක ණය ශේෂ ඔවුන්ගෙන් හෝ ඇපකරුවන්ගෙන් හෝ අයකර ගැනීමට 2020 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් පියවර ගෙන නොතිබුණි.</p>	<p>එක් නිලධාරියෙකුට එරෙහිව නීතිමය කටයුතු කිරීමටත්, ඉතිරි නිලධාරීන්ගේ තොරතුරු සොයා ගැනීමටත් ක්‍රියා කරමින් පවතී.</p>	<p>කල් ඉකුත් වී ඇති බැවින් නීතිමය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.</p>
<p>(ඊ) කේවල ශේෂ වර්ගීකරණ සාරාංශයේ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට එකතුව හා එදිනට දෙපාර්තමේන්තු පොත් අනුව ශේෂය අතර රු.2,359,113ක වෙනසක් විය. එය වසර ගණනාවක සිට පැවත එන ගිණුම්කරණ දෝෂ බව ගිණුම් වාර්තාවල සඳහන් කර තිබුණි.</p>	<p>ගිණුම පරීක්ෂා කර තොරතුරු සොයා ඉදිරිපත් කිරීමට කටයුතු කරන බව කාරුණිකව දන්වමි.</p>	<p>ගනුදෙනු, අදාළ ලේඛන හා ප්‍රභව ලියවිලි සමග සසඳා ගිණුම්ගත කිරීම.</p>

2.7 තැන්පතු ශේෂ

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) එක් තැන්පත් ගිණුමකට අදාළව 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට වර්ෂ 04 ඉක්ම වූ රු.24,179,394ක තැන්පතු ශේෂ 12ක් සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි 571 පරිදි කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>උපදේශන ආයතනයේ වාර්තා ලැබෙන අයුරින් මෙම ශේෂ නිරවුල් කෙරේ.</p>	<p>නීති, රීති හා රෙගුලාසි අනුව කටයුතු කිරීමට පියවර ගැනීම.</p>

(ආ) මු.රෙ.571 (1) පරිදි, සෑම අර්ධ වර්ෂයක් අවසානයේදීම කල් ඉකුත් වූ සියලුම තැන්පතු පිළිබඳ ලැයිස්තු පිළියෙල කර නොතිබුණි.	ඉදිරි සෑම අර්ධ වර්ෂයක් සඳහාම ලැයිස්තු පිළියෙල කරමි.	මුදල් රෙගුලාසි අනුව කටයුතු කිරීම.
(ඇ) තැන්පතු ගිණුම් 03 ක කේවල ශේෂ ලැයිස්තු අනුව, 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට දිස්ත්‍රික් කාර්යාලවල පැවැති රු.5,708,778ක තැන්පතු ශේෂවල විශ්ලේෂණයක් නොතිබීම නිසා ඒවා කුමන දිස්ත්‍රික් කාර්යාලවලට අදාළ කෙතරම් පැරණි ශේෂ ද, යන්න පිළිබඳ තහවුරුවක් ලබාගත නොහැකි විය.	තැන්පත් ගණුදෙනු පිළිබඳ වාර්තා මාසිකව ලබා දෙන ලෙස දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල දැනුවත් කළ ද, එම වාර්තා මේ දක්වා ලැබී නොමැත.	අවශ්‍යතාව අනුව විශ්ලේෂණ සහිතව වාර්තා සකස් කිරීම.
(ඈ) අංක 01/2015 හා 2015 ජූලි 20 දිනැති රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති වකුලේඛයේ 04 (ඇ) ඡේදයට අනුව තැන්පතු ගිණුම්වල පවතින ආදායම්, එළැඹෙන මාසයේ පළමු සතිය තුළ නිරවුල් කළ යුතුය. එහෙත්, පළාත් සභා වෙනුවෙන් එකතු කළ ආදායම් ඊට අනුකූලව ප්‍රේෂණය කර නොතිබුණි. එමෙන්ම, නිරවුල් නොකළ රු.550,687ක ආරම්භක ශේෂයක් ඉදිරි වර්ෂයට ද බලපාන පරිදි වර්ෂය පුරා පැවතුණි.	දැනට පවතින රු. 295,260ක ශේෂය ආදායමට බැර කිරීමට කටයුතු කරමි.	නීති, රීති හා රෙගුලාසි අනුව කටයුතු කිරීමට පියවර ගැනීම.

2.8 මූල්‍ය නොවන වත්කම් පිළිබඳ ප්‍රකාශය

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>අංක ඒසීඒ-06 දරන මූල්‍ය නොවන වත්කම් පිළිබඳ ප්‍රකාශයේ, වෙනත් යන්ත්‍ර හා උපකරණ අනු කේත අංක 05කට වර්ගකර තිබුණ ද, වර්ෂය තුළ මිල දී ගත් රු.1,880,273ක උපකරණ එම කේත අංක යටතේ වර්ග කර නොතිබුණි.</p>	<p>මෙම තත්ත්වය ඉදිරියේදී නිවැරදි කටයුතු කරන බව කාරුණිකව දන්වමි.</p>	<p>ගනුදෙනු නිසි පරිදි හඳුනා ගෙන වාර්තා කිරීමට කටයුතු කිරීම.</p>

2.9 බැංකු ගිණුම් මෙහෙයවීම

බැංකු ගිණුම් මෙහෙයවීම සම්බන්ධයෙන් සිදු කළ නියැදි විගණන පරීක්ෂාවේදී අනාවරණය වූ අඩුපාඩු පහත දැක්වේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) බැංකු ජංගම ගිණුමක 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට පිළියෙල කළ බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශනයේ පැවැති රු.970,612ක හඳුනා නොගත් ගෙවීම් හා රු.6,994,558ක හඳුනා නොගත් ලැබීම් නිරවුල් කර ගැනීමෙන් පසු බැංකු ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට පියවර ගෙන නොතිබුණි.	මේ සම්බන්ධයෙන් නිවැරදි තොරතුරු බැංකු ප්‍රකාශය සමඟ ඉදිරිපත් කරන ලෙස බැංකුව දැනුවත්කර ඇත.	ගනුදෙනු නිසි පරිදි හඳුනා ගෙන ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කිරීම.
(ආ) නිකුත් කළ නමුත් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මාස 06 ඉක්මවූ රු. 2,238,324ක වෙක්පත් මු.රෙ. 396(ඇ) පරිදි ආදායමට බැරකර නොතිබුණු අතර එම වටිනාකම තුළ වර්ෂය ඉක්ම වූ රු. 490,693ක වෙක්පත් ද පැවැතිණි.	අදාළ පාර්ශව දැනුවත් කරන ලදී. ඉදිරියේදී දැඩි සැලකිල්ලකින් කටයුතු කරමි.	මුදල් රෙගුලාසිවලට අනුකූලව කටයුතු කිරීම.
(ඇ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රු.306,124,336ක සුබෝපහෝගී බදු ආදායමක් බැර කර තිබුණු බැංකු ජංගම ගිණුමක් පිළිබඳ තොරතුරු, අංක 5/2007 සහ 2007 සැප්තැම්බර් 05 දිනැති භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් චක්‍රලේඛය පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.	මින් ඉදිරියට සියලු බැංකු ගිණුම් හෙලිදරව් කරමි.	චක්‍රලේඛවලට අනුකූලව කටයුතු කිරීම.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය අක්‍රමිකතා ස්වරූපයේ ගනුදෙනු

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) රේගු බදු නොගෙවා නීති විරෝධී ලෙස මෙරටට ආනයනය කළ හෝ මෙරට දී නීති විරෝධී ලෙස එකලස් කළ හෝ වාහන 33ක දත්ත දෙපාර්තමේන්තු පරිගණක පද්ධතියට ඇතුළත් කරමින් එම වාහන නීත්‍යානුකූල වාහන ලෙස මෙරට භාවිතය සඳහා මුදා හැර තිබීම නිසා ඉන් වාහන 21ක් සඳහා පමණක් දළ වශයෙන් නිෂ්පාදන බදු , සුබෝපහෝගී බදු සහ අනෙකුත් රජයේ අය කිරීම් ලෙස රු.558,640,627ක ආදායමක් රජයට අහිමි වී තිබුණි. එමෙන්ම, මෙම වාහන සම්බන්ධයෙන් මුල් ලිපිගොනු නඩත්තු කිරීමට ද දෙපාර්තමේන්තුව පියවර ගෙන නොතිබුණි. විස්තර පහත දැක්වේ.</p>	<p>මෙවැනි අක්‍රමිකතා වැලැක්වීම සඳහා අභ්‍යන්තර චක්‍රලේඛ නිකුත් කර ඇත.</p>	<p>රාජ්‍ය මුදල් අවභාවිතා නොවන පරිදි කටයුතු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය නීති සංශෝධනය කර ගැනීම.</p>
<p>(i) මර්සිඩිස් බෙන්ස් රථයක් ලියාපදිංචි කිරීම සඳහා දැනට භාවිතයේ නොමැති 302 අංක කාණ්ඩය යටතේ පැවැති එවකට ලියාපදිංචි අංක අනුපිළිවෙලින් මහහැරී තිබුණු අංකයක් භාවිතයට ගෙන තිබුණි. මෙවැනි පැරණි අංකයක් නව අංකයක් ලෙස වර්තමානයේ ලියාපදිංචි කළ නොහැකි බැවින් 2000 වර්ෂයේ ලියාපදිංචි කරන ලද ටොයොටා කර්නා මාදිලියේ මෝටර් රථයක දත්ත එම බෙන්ස් රථයේ දත්ත ලෙස පරිගණකගත කර තිබුණි. මෙම රථය වෙනුවෙන් අතීත වර්ෂ 16ක් සඳහා එක්වර ආදායම් බලපත්‍ර ලබා ගෙන තිබුණු අතර සුබෝපහෝගී බදු නොගෙවීම නිසා රජයට සිදු වූ පාඩුව රු.307,500කි.</p>	<p>මේ පිළිබඳ විමර්ශනයක් අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සිදුකෙරේ.</p>	<p>නිසි විමර්ශනයක් සිදුකර නීතිමය ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම.</p>
<p>(ii) අංක 302 කාණ්ඩයේ මෝටර් රථ 02ක පළමු ලියාපදිංචිය පිළිබඳ දත්ත සහ අදාළ රේගු සටහන්කර පිළිබඳ තොරතුරු කිසිවක් පරිගණක පද්ධතියේ නොතිබුණි.</p>	<p>මේ පිළිබඳ විමර්ශනයක් අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සිදුකෙරේ.</p>	<p>නිසි විමර්ශනයක් සිදුකර නීතිමය ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම.</p>

<p>(iii) බර වාහන 02ක් හා බර එසවුම් උපකරණ 02ක් ශ්‍රී ලංකාවට ආනයනය කළ රේගු සටහන්කරයක් උපයෝගී කරගෙන TOYOTA LEXUS, MITSUBISHI MONTERO PEJERO හා TOYOTA LAND CRUISER PRADO වර්ගයේ අධි සුබෝපහෝගී මෝටර් කාර් 03ක් ලියාපදිංචි කිරීමට දෙපාර්තමේන්තුව පියවර ගැනීම නිසා රජයට අහිමි වූ ආනයන තීරුබදු හා සුබෝපහෝගී බදු ආදායම දළ වශයෙන් රු.141,174,339ක් පමණ විය. මෙම වාහන රේගුව මගින් වෙන්දේසි කළ වාහන බවට පරිගණක පද්ධතියේ සටහන් කර තිබුණ ද, ඒ කිසිවක් රේගු වෙන්දේසියකට යොමු වී නොතිබුණි.</p>	<p>දෙපාර්තමේන්තු පරීක්ෂණයක් ආරම්භ කර ඇත. 2020 ජූලි සිට ශ්‍රී ලංකා රේගුව විසින් පරිගණක ජාලය මගින් දත්ත ලබා නොදෙන කිසිදු වාහනයක් ලියාපදිංචි නොකරන ලෙසට අභ්‍යන්තර වක්‍රලේඛ නිකුත් කර ඇත. රේගු පරීක්ෂණ මත මෙම වාහනවල ලියාපදිංචිය අවලංගු කළ යුතු නම් ඒ අනුව කටයුතු කෙරේ.</p>	<p>නිසි විමර්ශනයක් සිදුකර නීතිමය ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම.</p>
---	---	---

<p>(iv) රේගු සබඳතාවක් නොතිබුණු මිටිසුබිෂි ජීප් රථයක් 2002 නොවැම්බර් 22 දින ලියාපදිංචි කර තිබුණි. එම ලියාපදිංචි අංකයට පෙර හා පසු අංක පිළිවෙලින් 2002 නොවැම්බර් 22 සහ 25 දෙ දින ලියාපදිංචි කළ ත්‍රිරෝද රථ 02ක් වන අතර ඊට අදාළ රේගු සබඳතා (Custom Link) දෙපාර්තමේන්තු පරිගණක වැඩසටහන තුළ පැවතුණි. එමෙන්ම, මෙම වාහනය සඳහා 2002 වර්ෂයේ සිට වර්ෂ 17ක ආදායම් බලපත්‍ර ගාස්තු එකවර ගෙවා 2018 වර්ෂයේදී ආදායම් බලපත්‍ර ලබා ගෙන තිබුණි.</p>	<p>විමර්ශනයක් සිදු කෙරේ. නිලධාරීන්ගේ අක්‍රමිකතාවක් නම් ඉදිරි කටයුතු සඳහා අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුවට හෝ අදාළ ආයතන වෙත යොමු කෙරේ. මෙවැනි ගැටළු නැවත ඇති නොවන ලෙස රේගු සහ DMT පරිගණක පද්ධති ඒකාබද්ධ කර ඇත. රේගු දත්ත හා නොසැසඳෙන කිසිදු වාහනයක් රේගුවේ විමසීමකින් තොරව ලියාපදිංචි නොකරන ලෙස අදාළ අංශවලට දන්වා ඇත.</p>	<p>නිසි විමර්ශනයක් සිදුකර නීතිමය ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම.</p>
---	---	---

(v) වාහන 03ක් අවිධිමත් ලෙස ලියාපදිංචි කිරීම නිසා දළ වශයෙන් නිෂ්පාදන හා සුබෝපහෝගී බදු ලෙස රු.114,597,000ක ආදායමක් රජයට අහිමි වී තිබුණි. එම වාහනවලට අදාළ රේගු සටහන්කර දත්ත කිසිවක් පරිගණක පද්ධතියේ නොමැති වීම, වැසි අංක සම්බන්ධයෙන් කිසිදු ආනයන වාර්තාවක් රේගු දත්ත තුළ නොමැති බව ශ්‍රී ලංකා රේගුව විසින් දන්වා තිබීම, පළමු ලියාපදිංචිය 2002 වර්ෂය ලෙස දැක්වූව ද, එ දින සිට සියලු වර්ෂ වෙනුවෙන් ආදායම් බලපත්‍රය ලබාගැනීම 2018 වර්ෂය තුළ සිදුකර තිබීම යනාදී කරුණු සියල්ල අතීතවික විය.

මේ පිලිබඳව තවදුරටත් කරුණු සොයා බලමින් පවතින අතර යම් අක්‍රමිකතාවයක් ඇති බව අනාවරණය වුවහොත් දෙපාර්තමේන්තු විමර්ශනයක් සිදුකර ඉදිරි කටයුතු කරමි.

නිසි විමර්ශනයක් සිදුකර නීතිමය ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම.

(vi) වර්ෂ 1992 සිට 2015 දක්වා කාල පරිච්ඡේදයට අදාළව මහ හැරුණු අංක භාවිතයෙන් පරිගණක පද්ධතියට නිවැරදි නොවන දත්ත ඇතුළත් කර නව වාහන 05ක් ලියාපදිංචි කර තිබුණි. ඉන් එක් වාහනයක් වෙනුවෙන් රු.4,249,600ක පමණ නිෂ්පාදන බදු ආදායමක් රජයට අහිමි වී තිබුණි. වාහන 05ක් සඳහා රු.99,200ක නව ලියාපදිංචිය සඳහා ගාස්තු ද, අයකර නොතිබුණු අතර එක් වාහනයක් වෙනුවෙන් අයවිය යුතු සුබෝපහෝගී බදු මුදල රු. 295,000ක් විය.

- එම -

නිසි විමර්ශනයක් සිදුකර නීතිමය ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම.

(vii) අවිධිමත් ලෙස ලියාපදිංචි කළ වාහන 17කින් වාහන 09ක් සඳහා පමණක් දළ වශයෙන් නිෂ්පාදන බදු , සුබෝපහෝගී බදු සහ අනෙකුත් රජයේ ගාස්තු හා ආදායම් ලෙස රු. 297,057,788ක ආදායමක් රජයට අහිමි වී තිබුණි. ඒ හැර, අනුපිළිවෙලින් ලියාපදිංචි අංක නිකුත් නොකර යම් අංක ප්‍රමාණයක් හිස් ව තැබීම, පසුව එම හිස් අංක යොදා ගනිමින් වාහන ලියාපදිංචි කිරීම, පරිගණක පද්ධතියේ ආංශික දත්ත වාර්තා අසම්පූර්ණ වීම, රේගු සටහන්කර දත්ත පරිගණක පද්ධතියේ නොමැති වීම, වාහන 14ක පළමු ලියාපදිංචිය 1992 සිට 1997 වර්ෂය දක්වා කාලය තුළ සිදු කර ඇතත්, දත්ත පරිගණකගත කිරීම ඊට වසර 08 සිට 25 දක්වා කාලයකට පසුව සිදු කිරීම, එම පරිගණකගත කිරීමෙන් පසු ඊට

- එම -

නිසි විමර්ශනයක් සිදුකර නීතිමය ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම.

ආසන්නතම දිනක වාහන 10 ක් සඳහා පළමු ආදායම් බලපත්‍රය ලබාගැනීම සහ ඉන් වාහන 04ක් ද ඇතුළුව වාහන 05ක් සඳහා වසර 23 සිට 27 දක්වා දීර්ඝ කාලයකට එකවර ආදායම් බලපත්‍ර ලබා ගැනීම යනාදී වශයෙන් නිරීක්ෂණය වූ කරුණු සියල්ල අතීතවික විය.

(viii) අතීත වර්ෂ 18ක් වෙනුවෙන් 2018 වර්ෂයේදී එක්වර ආදායම් බලපත්‍ර ලබාගත්, 302 කාණ්ඩයේ මෝටර් රථයක මුල් ලියාපදිංචිය 2006 වර්ෂය ලෙස පරිගණක පද්ධතියේ අවිධිමත්ව සටහන් තැබීම නිසා රු. 652,500ක සුබෝපහෝගී බදු මුදලක් රජයට අහිමි වී තිබුණි.

අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් විමර්ශනයක් සිදු කෙරේ. ඒ ප්‍රතිඵල අනුව වගකිව යුතු නිලධාරීන්ට එරෙහිව විනයානුකූලව ක්‍රියා කරන බව දන්වමි.

නිසි විමර්ශනයක් සිදුකර නීතිමය ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම.

(ආ) රජය සතු කැබ් රථයක ලියාපදිංචි අයිතිය පසුකාලීනව පුද්ගලයෙකු වෙත පවරා තිබුණි. රජය වෙනුවෙන් ආනයනය කළ එම වාහනය සඳහා 2013 වර්ෂයේදී නිදහස් කළ රු.3,175,774 ක් වූ රේගු බදු මුදල අයකර නොතිබුණි. එමෙන්ම, 2013 වර්ෂයේ සිට මෙම වාහනයේ බලපත්‍ර අධිකාරිය වයඹ පළාත වුවද, 2014 වර්ෂයේ සිට 2018 වර්ෂය දක්වා ආදායම් බලපත්‍ර ගාස්තු 2019 වර්ෂයේදී බස්නාහිර පළාත් බලපත්‍ර අධිකාරිය විසින් එක්වර අයකර තිබීම ද ගැටළු සහගත විය.

පැවරීම සිදු කරන අවස්ථාවේදී කිසිදු නෛතික බාධාවක් නොතිබුණු අතර වාහනය නිසි ධාවන තත්ත්වයේ නොපැවති බවට නිගමනය කිරීමට තරම් හේතුවක් ද නොතිබුණු බව දන්වමි.

නිදහස් කළ රු.3,175,774ක් වූ රේගු බදු මුදල නිසි විමර්ශනයක් සිදුකර ඔහුගෙන් අයකර ගැනීමට නීතිමය ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම.

(ඇ) විශේෂ කොන්දේසි කිසිවක් ලියාපදිංචි සහතිකයේ ඇතුළත් නොකර ද්විත්ව කාර්ය වාහන සඳහා වන ලියාපදිංචි අංක යටතේ විශේෂ කාර්යයන් සඳහා ආනයනය කළ වාහන ලියාපදිංචි කිරීම හේතුවෙන් 2018 හා 2019 වර්ෂවල දී වාහන 09ක් සඳහා පමණක් රු.27,472,988ක රේගු බදු මුදලක් රජයට අහිමි වී තිබුණි.

අයකරන බදු මුදල් මත පදනම්ව මෝටර් රථ ලියාපදිංචි නොකරන අතර ශ්‍රී ලංකා රේගුව විසින් ජාලගත කරන මෝටර් රථ පමණක් ලියාපදිංචි කෙරේ. මෙම වාහන ලියාපදිංචිය මෝටර් වාහන පනත අනුව වර්ගීකරණය සිදු කර ඇත. අක්‍රමිකතාවක් පවති දැයි සොයාබලා වාර්තා කිරීමට උපදෙස් දී ඇත.

නිසි විමර්ශනයක් සිදුකර නීතිමය ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම.

3.2 අන්තර්ජාතික ගනුදෙනු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරණු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) වාහන අංක තහවුටු පළාත් අක්ෂර මුද්‍රණය කිරීම නිසා වාහනයක අයිතිය පළාත් අතර විතැන් වීමේ දී නව අංක තහවු මිල දී ගත යුතු විය. මෙම අක්ෂර මුද්‍රණය කිරීමෙන්, එම මුද්‍රණකරු උපයන ලාභය හැර වෙනත් කවර පාර්ශවයකට හෝ ලබාගත හැකි උපයෝගීතාවක් නිරීක්ෂණය නොවීය. ඒ අනුව, පසුගිය වර්ෂ 03ක කාලය තුළ පමණක් මෙලෙස පළාත් අතර විතැන් වූ වාහන 376,233ක අංක තහවු වෙනුවෙන් මුද්‍රණකරු වෙත ගෙවා තිබුණු රු.778,448,278ක මුදලේ එලදායකත්වය විගණනයේදී ප්‍රශ්නාත්මක කරුණක් විය. එමෙන්ම, මේ නිසා ආනයනික තහවු වෙනුවෙන් දළ වශයෙන් වාර්ෂිකව රු. මිලියන 260ක විදේශ විනිමයක් ද වැයකර තිබුණි.</p>	<p>විගණන නිරීක්ෂණ හා එකඟ වෙමි. අප විසින්ද මෙම කරුණ නිරීක්ෂණය කර පහත පියවර ගෙන ඇත.</p> <p>2020.09.10 වැනි දින අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශය සඳහා වාහන අංක තහවු නිකුත් කිරීමේ ක්‍රමවේදය සේවලාභීන්ට පහසු වන ආකාරයෙන් සැලසුම් කිරීම යන තේමාවෙන් ප්‍රවාහන රාජ්‍ය අමාත්‍යවරයා වෙත යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කර ඇත.</p> <p>තහවු මුද්‍රණය කරන සමාගම 2019.05.01 සිට වසර 5 ක කාලයක් සඳහා පත්කර ඇත. ඉන්පසු වාහන අංක තහවු මුද්‍රණය නවීන තාක්ෂණය අනුව රජයේ කර්මාන්ත ශාලාව මගින් ඉටු කිරීමට අවශ්‍ය ධාරිතා සංවර්ධනය හා පහසුකම් සැපයීමට දෙපාර්තමේන්තුවේ එකඟතාව ලබා දී ඇත.</p>	<p>රාජ්‍ය මුදල් සුරක්ෂිත වන පරිදි කළමනාකණ තීරණ ගතයුතු වීම.</p>
<p>(ආ) වාහනවල අනන්‍යතාව හදුනාගැනීම වෙනුවෙන් හඳුන්වා දී තිබුණු රේඩියෝ සංඛ්‍යාත දත්ත හඳුනාගැනීමේ අක්ෂරය සහිත ස්ටිකරය ප්‍රායෝගිකව භාවිතයට නොගන්නා බැවින්, ඒවා මුද්‍රණය කරන පෞද්ගලික සමාගම ලබාගන්නා ලාභය හැර වෙනත්</p>	<p>මින් නිසි ප්‍රයෝජනය ගැනීමට නම් ලංකාවේ සියලුම වාහන සඳහා මෙම ස්ටිකරය ලබා දීම කළ යුතු බැවින් ඊට අනුමැතිය පතමින් අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකාවක් යොමුකර ඇත. ඒ අනුව අමාත්‍ය මණ්ඩලය විසින් අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරුන්ගෙන් යුත් කමිටුවක්</p>	<p>වැය කරන මුදලට සරිලන උපයෝජනයක් ලැබෙන පරිදි රාජ්‍ය මුදල් භාවිතා</p>

කවර පාර්ශවයකට හෝ ලබාගත හැකි උපයෝජනයක් නිරීක්ෂණය නොවීය. උපයෝගීතාවක් තිබුණද, වාහන අංකය, පළාත, වැසි අංකය වැනි සීමිත දත්ත පමණක් ලබාදීම නිසා 2019 දෙසැම්බර් මාසයේ සිට 2020 අගෝස්තු දක්වා නිකුත් කළ ස්ටිකර් 302192ක් වෙනුවෙන් එම පෞද්ගලික සමාගමට ගෙවූ රු.153,059,534ක මුදල නිෂ්ඵල වියදමක් ලෙස නිරීක්ෂණය විය.

හා ඊට සහායට ව්‍යාපෘති කමිටුවක් පත්කර ඇත. එම කමිටු විසින් මෙම තාක්ෂණයෙන් උපරිම ප්‍රයෝජන ලබාගත හැකි පරිදි සුදුසු ඉදිරි පියවර යෝජනා කරනු ඇත. RFID ටැගයෙහි ඇත්තේ සීමිත දත්ත සංඛ්‍යාවක් බව සත්‍යයකි. එහෙත් තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීමට සැලසුම් කර ඇත්තේ RFID ටැගයෙන්ම පමණක් නොවේ. උදාහරණ ලෙස ශ්‍රී ලංකා පොලීසිය මෙම ටැගය භාවිතා කර තොරතුරු ලබාගැනීමට නම් ඔවුන් පහත අවශ්‍යතා සපුරා ගත යුතු වේ.

කළ යුතු වීම.

- RFID කියවන උපකරණ
- ඉහත උපකරණය මගින් වාහන හඳුනාගෙන අපගේ තොරතුරු පද්ධතිය හා සබඳතා පැවැත්විය හැකි තොරතුරු පද්ධතියක්
- පොලීසියට අවශ්‍ය තොරතුරු ලබාදීම සඳහා තොරතුරු හුවමාරු කිරීමේ ඉලෙක්ට්‍රොනික සේවාවක් අපගේ පද්ධතියේ පිහිටුවීම.

(ඇ) අංක තහඩු මුද්‍රණය විවිධ පරිමානවලින් සිදුකර තිබුණු අතර, ඒවායේ ගැනුම් පිරිවැය ද විවිධ මිල ගණන් යටතේ විය. එමෙන්ම, අංක තහඩුවල සටහන් කෙරෙන මතුපිට සලකුණු සියල්ල සියලු අංක තහඩු සඳහා ඒකාකාරී විය. එම සලකුණුවල පරිමානය හා සනත්වය අඩුවැඩි වශයෙන් පැවතුණ ද, එය පිරිවැය ඇගයීමෙහිලා අප්‍රමාණවත් සාධක විය. ඒ අනුව ඕනෑම පරිමානයක අංක තහඩුවක වර්ග මිලිමීටරයක ගැනුම් පිරිවැය සමාන විය යුතු විය. එහෙත් වැඩිම භාවිතයක් සහිත මි.මී. 300 x 80 හා මි.මී. 240 x 430 පරිමානයේ අංක

එකඟ වෙමි. රජයේ සම්මත ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියක් හරහා තෝරාගනු ලබන සේවා සපයන්නා විසින් අදාළ සේවා සපයන ක්‍රමවේදය අංක තහඩු සඳහා අමුද්‍රව්‍ය ලබා ගන්නා රට හා ප්‍රසම්පාදන ලියවිල්ලෙන් ඉල්ලා ඇති පිරිවිතරවලට අනුකූල වන ආකාරය යන සියල්ල අදාළ ප්‍රසම්පාදනයේම කොටසක් මිස මෙම දෙපාර්තමේන්තුවේ අභිමතය පරිදි තෝරා ගත් ඒවා නොවේ. එසේ හෙයින් විමසුමේ සඳහන් පරිදි අංක තහඩුවක වර්ග මිලි මීටරයක ගැනුම් පිරිවැය සම්බන්ධයෙන් අංක තහඩු

වැය කරන මුදලට සරිලන උපයෝජනයක් ලැබෙන පරිදි රාජ්‍ය මුදල් භාවිතා කළ යුතු වීම.

තහඩුවල වර්ග මිලිමීටරයක පිරිවැය ඉහළ අගයක් ගෙන තිබුණු අතර, මි.මි.520 x 110 පරිමානයේ අංක තහඩුවක මිල සාපේක්ෂව අඩු අගයක් ගෙන තිබුණි. මි.මි.520 x110 තහඩුවේ විකුණුම් මිල සැපයුම්කරු විසින් තීරණය කර ඇත්තේ කිසියම් ලාභ ආන්තිකයක් සහිතව ය. ඒ අනුව එම ගැනුම් මිල පදනම ලෙස ගෙන ඉතිරි අංක තහඩුවලට කළ ගෙවීම් ගණනය කළ විට 2015 මැයි මාසයේ සිට 2019 ජූනි මාසය දක්වා කාලය තුළ නිකුත් කළ අංක තහඩු වෙනුවෙන් රු.719,182,714ක මුදලක් වැඩිපුර ගෙවා තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

පිලිබඳව ලංසු ඇගයීමේදී තාක්ෂණික ඇගයීම් කමිටුව විසින් සැලකිල්ලට ගන්නට ඇතැයි විශ්වාස කරමි.

(ඇ) රියදුරු බලපත්‍ර එකක් රු.1,340 බැගින් සැපයීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව 2016 මාර්තු 26 දින අවසන් වී තිබුණද පහත සඳහන් කාර්යයන් ඉටු කිරීමට වගකිව යුතු පාර්ශ්වයන් විසින් කටයුතු කර නොතිබුණි.

- මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම බලපත්‍ර මුද්‍රණය පවරාගෙන එය පවත්වා ගෙන යාමට අවශ්‍ය පිළියම් යෙදීම.
- ඉහත පරිදි එය පවරාගෙන එය පවත්වා ගෙන යාමට නොහැකියාවක් වේ නම්, 2016 වර්ෂයේදී ගිවිසුම අවසන් වන බව ඊට පූර්ව වර්ෂ 07 කාලයක සිට දැනුවත් වී තිබුණු බැවින් විධිමත් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලියක් මගින් නව සැපයුම්කරුවෙකු තෝරා ගැනීමට කටයුතු කිරීම.
- ඉහත කාරණා 02ක ම ඉටුකර

2020-12-31 දින දක්වා මෙම රියදුරු බලපත්‍ර මුද්‍රණයට අදාළ කටයුතු ගිවිසුම් ගත සේවා සපයන්නා මගින්ම කරවා ගැනීමට පාදක වූ හේතු මීට පෙර දීර්ඝ වශයෙන් මෙවැනිම වූ විගණන විමසුම් වලට පිළිතුරු වශයෙන් හා රාජ්‍ය ගිණුම් කාරක සභාව වෙත වාර්තා කර ඇත. එසේම, මේ පිලිබඳව රාජ්‍ය ගිණුම් කාරක සභාවෙන් ලද නියෝග පරිදි 2020 ජූලි මස සියලු අදාළ සියලු වත්කම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත භාරගෙන එදින සිට සේවා හා නඩත්තු ගිවිසුමක් පමණක් පවත්වාගෙන යන ලද අතර, 2021-01-01 සිට මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව වෙනුවෙන් ශ්‍රී ලංකා යුධ හමුදාව විසින් මෙම කටයුතු කරගෙන යනු ලබන බව දන්වමි. මුල් ගිවිසුම ප්‍රකාරව, ඩොලරයට සාපේක්ෂව රුපියලේ අගය 10%කට වඩා අවප්‍රමාණ වන

වැය කරන මුදලට සරිලන උපයෝජනයක් ලැබෙන පරිදි රාජ්‍ය මුදල් භාවිතා කළ යුතු වීම.

ගැනීමට නොහැකි නම්, යටත් පිරිසෙයින් අදාළ සැපයුම්කරු සමග මිල ගණන් අඩුකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා කර මිල අඩු කරවා ගැනීම.

ඉහත කාරණා ඉටු කිරීම වෙනුවට පවතින මිල ගණන් යටතේ ම අවස්ථා 05ක දී ගිවිසුම්ගත කාලය දීර්ඝ කරමින් 2020 ජූනි 30 දින දක්වාම එම සැපයුම්කරු වෙතම කොන්ත්‍රාත්තුව පවරා දී තිබුණි.

එනම්, අවස්ථා 05ක දී මාස 51ක කාලයක් සඳහා දින දීර්ඝ කිරීම් කළ එක් අවස්ථාවක දී හෝ මිල ගණන් සංශෝධන සඳහා සාකච්ඡා කර නොතිබුණි. කෙසේ නමුත්, 2020 ජූනි 01 දින සිට මාස 06ක් සඳහා එම සැපයුම්කරු විසින් එක් රියදුරු බලපත්‍රයක මිල රු. 1,000ක් වන පරිදි රු. 340කින් අඩු කිරීමට එකඟ වී තිබුණි. දිවයිනේ උද්ධමනකාරී තත්ත්වයක් දිගින් දිගටම පැවැතිය දී සහ ශ්‍රී ලංකා රුපියලෙහි විදේශීය අගය අඛණ්ඩව පිරිහෙමින් පැවැතිය දී ඒකක මිල රු.340කින් එනම්, සියයට 25කින් අඩු කිරීම සඳහා එකඟ වීම තුලින් නිරීක්ෂණය වන්නේ, 2009 වර්ෂයේ සිට එක් රියදුරු බලපත්‍රයක් සඳහා අයකළ රු.1,340ක ගැනුම් පිරිවැය තුළ අධික ලාභ ආන්තිකයක් අන්තර්ගතව පැවති බවය. මේ නිසා, විධිමත් ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය, පූර්ව ගිවිසුම් කාලය තුළ දී ම ක්‍රියාවට නැංවූයේ නම් හෝ සැපයුම්කරු සමග මිල ගණන් අඩු කිරීම සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා කළේ නම්, එම සැපයුම්කරු වෙතින් හෝ නව සැපයුම්කරුවෙකු වෙතින් හෝ අවම මිල ගණන් ඉදිරිපත් කිරීමට පවතින සම්භාවිතාව පුළුල් ය යන

සෑම අවස්ථාවකදීම ඒ අනුව ඇතිවන තත්‍ය බලපෑම ගණනය කර ගෙවීම් කිරීමට එක්වී ඇත. ගිවිසුම් දීර්ඝ කරන සෑම අවස්ථාවකදීම සේවා සපයන්නා විසින් මෙම මිල ගැලපීම ඉල්ලා ඇති නමුත් එය එසේ නොකිරීම සඳහා එකඟත්වයට පැමිණීමට හැකිවී තිබේ. මෙම සෑම ගිවිසුම් දීර්ඝ කිරීමක්ම අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා කර ඇති අතර, ඒ එක් අවස්ථාවකදී වත්, මුදල් අමාත්‍යාංශයේ හෝ වෙනත් ආයතනයක හෝ අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ හෝ නිරීක්ෂණයක් ලෙස මිල අඩුකිරීම යන කාරණය සඳහා මතු වී නොතිබිණි.

එමෙන්ම මිල අඩුකිරීමට පියවර නොගැනීමට හේතුවක් ඉහත සඳහන්ව ඇත. ඒ අනුව විමසුමේ ගණනය කර ඇති පරිදි 2009 දී පටන් ගෙවූ එක් කාඩ්පතකට රු. 1,340 ක වූ ගැනුම් පිරිවැය තුළ අධික ලාභයක් පැවති බව 2020 ජූලි මස තීරණය කරන ලද රු. 1,000 මුදල ප්‍රකාශයට පත් වීමෙන් පසු නිරීක්ෂණයක් ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම ප්‍රයෝගික හා සාධාරණ නොවන බව නිරීක්ෂණය කරමි. එම රු. 340 ක මිල අඩු කිරීම සඳහා ඉතා ත්‍රීවර සාකච්ඡා සම්මන්ත්‍රණ ඊට අධිකාරී බලය පවරන ලද කමිටුවක් විසින් පවත්වන ලද අතර, මුල් ගැනුම් පිරිවැය වන රු. 1,340 ක මුදල විවෘත හා තරඟකාරී මිලගණන් යටතේ අමාත්‍ය මණ්ඩල මට්ටමේ ප්‍රසම්පාදනයකදී තීරණය වූ මිලකි

සැකය විගණනයේදී බැහැර කළ නොහැකි විය. එහෙත්, රාජ්‍ය මුදල්වල යහපත් භාවිතයක් වෙනුවෙන් කාර්යක්ෂමතාවකින් යුතුව එවැනි තීරණ ගැනීමට අමාත්‍යාංශ/දෙපාර්තමේන්තු කළමනාකාරිත්වය අපොහොසත් වීම නිසා 2016 මාර්තු මාසයේ සිට 2020 ජූනි මාසය දක්වා මාස 51ක කාලයක් තුළ මුද්‍රණය කළ රියදුරු බලපත්‍ර 3,075,625ක් වෙනුවෙන් පෞද්ගලික සමාගමක් වෙත සකසුරුවම් නොවන ලෙස ගලාගිය රාජ්‍ය මුදල් ප්‍රමාණය දළ වශයෙන් රු.1,045,712,500ක් බව නිරීක්ෂණය විය.

3.3 මෙහෙයුම් දුර්වලතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වර්ෂයක් තුළ සිදුකළ වාහන හා වැසි අංක 115ක අසාධු ලේඛනගත කිරීම් හා මාස 06ක් තුළ සිදුකළ වාහන හා වැසි අංක 81ක අසාධු ලේඛනගත කිරීම් ඉවත් කිරීම් වෙනුවෙන් ලබා දුන් ලිඛිත අනුමැතීන් නොතිබුණි. එමෙන්ම, අනුමැතිය ලැබීමට පෙර වාහනවල අසාධු ලේඛනගත කිරීම් ඉවත් කර තිබුණු අවස්ථා ද නිරීක්ෂණය විය.	ඉදිරියේදී පිළිතුරු ලබාදීමට කටයුතු කරමි.	මනා අභ්‍යන්තර පාලනයක් සඳහා අවශ්‍ය පිළිවෙත් නිශ්චය කිරීම.
(ආ) දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්මික අංශය විසින් 2015 දෙසැම්බර් සිට 2019 මැයි දක්වා කාලය තුළ දී වාහන 600ක ලියාපදිංචිය අවලංගු කිරීම සඳහා නිර්දේශ ලබා දී තිබුණ ද, ඒවා අවලංගු කිරීමට වාහන පැවරුම් අංශ විසින් කටයුතු කර නොතිබුණි. එහෙත්, එම කාලය තුළ කාර්මික අංශය නිර්දේශ නොකළ වාහන 223ක ලියාපදිංචිය අවලංගු කිරීමට තොරතුරු	අදාළ අංශවල ඉල්ලීම මත පමණක් තොරතුරු තාක්ෂණ අංශ මඟින් සන්තකය අවලංගු කිරීම සිදු කෙරේ. උදාහරණයේ අවලංගු කළ දිනය පෙන්වුම් නොකළ ද අදාළ තොරතුරු	- එම -

තාක්ෂණ අංශය හා වාහන පැවරුම් අංශ විසින් කටයුතු කර තිබුණි. එමෙන්ම, වාහනවල ලියාපදිංචිය අවලංගු කිරීම පරිගණක පද්ධතියේ සටහන් කර තිබුණ ද, ඒ කෙදිනක ද යන්න සඳහන් කර නොතිබුණි.

පද්ධතියේ සටහන් වන බවද එය පද්ධතියේ මෘදුකාංග දෝෂයක් බැවින් නිවැරදි කිරීමට අප්‍රමාදව පියවර ගනිමි.

(ඇ) වාහන ලියාපදිංචි අංක අනුපිළිවෙලට නිකුත් කළ යුතු වුවත්, යම් යම් අංක හිස්ව තැබීමට කටයුතු කර තිබුණි. යම් අංකයක එකතුව 13ක් වන අංක හැර අනෙකුත් අංක හිස්ව තැබීම ප්‍රශ්ණගත විය. එම හිස් අංක භාවිතයෙන් සාවද්‍ය ලෙස වාහන ලියාපදිංචි කර තිබුණු බැවින් සියලු හිස් අංක පිළිබඳ තොරතුරු පුවත්පත් දැන්වීම් මගින් ප්‍රසිද්ධ කර එවැනි අක්‍රමිකතා අධෛර්යමත් කිරීමට ඇති හැකියාව පිළිබඳ සොයාබලා නොතිබුණි.

මේ සඳහා අපරාධ පරීක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පරීක්ෂණයක් සිදු කෙරේ. ඔබ විසින් දක්වා ඇති පරිදි එවැනි වාහන පිළිබඳ තොරතුරු ලබාදෙන්නේ නම් ඒ පිළිබඳව පරීක්ෂා කළ හැකි බව දන්වමි. දත්ත පද්ධතියෙහි ඇති හිස් අංක හඳුනාගනිමින් පවතින අතර ඊට පසු එම අංක ස්ථිර ලෙසම අත්හිටවූ (freeze) වහාම අදාළ අංක පුවත්පත් දැන්වීමක් මගින් ප්‍රසිද්ධ කිරීමට කටයුතු කරමි.

- එම -

(ඈ) ශ්‍රී ලංකා රේගුව විසින් දඩ මුදල් ලෙස රේගු ගාස්තු අයකර නිදහස් කරන ලද මෝටර් වාහන, සාමාන්‍ය රථ ලෙස ලියාපදිංචි කිරීමේ දී රේගු ගාස්තු අයකළ බවට ලිපිය, විදේශ ලියාපදිංචි සහතිකය හා එහි ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනය, පූර්ව අපනයනය සහතිකය ආදී ලියකියවිලි ඉදිරිපත් කළ යුතු බවට කමිටුවක් විසින් 2016 වර්ෂයේදී තීරණය කර තිබුණි. එම ලේඛන නොමැති නම්, දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්මික අංශයේ අනුමැතිය මත CMT වැසි අංකයක් ලබා දීමට තීරණය කර තිබුණි. එනම්, පවතින වැසි අංකයට ආසන්නව CMT යනුවෙන් අක්ෂර 03ක් හා අනුක්‍රමික අංකයක් මුද්‍රණය කර ඊට දෙපසින් රාජ්‍ය ලාංඡන මුද්‍රණය කිරීමයි.

ලියාපදිංචි වී ඇති වාහනයේ දත්ත හා ඉදිරිපත් වී ඇති නව වාහනයේ ලේඛන හා රේගු සම්බන්ධතා දත්ත සමග පරීක්ෂා කර නව වාහනයේ නීත්‍යානුකූලභාවය විධිමත්ව තහවුරු කර ගැනීමෙන් පසු ආනයනකරුට අසාධාරණයක් වීම වැළැක්වීමට හා වාහනය නීත්‍යානුකූලව ලියාපදිංචි කිරීමේ අරමුණින් කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ පූර්ව අනුමැතිය යටතේ එම

- එම -

නිරීක්ෂණය වූ කරුණු පහත පරිදි ය.

- (i) ඉහත සඳහන් ලේඛන නොමැති නම් පමණක් CMT වැසි අංක නිකුත් කිරීමට තීරණය කර තිබුණ ද, විවිධ හේතු පාදක

කරගෙන 2016 වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂය දක්වා අවස්ථා 80ක දී CMT වැසි අංක නිකුත් කර තිබුණි. මේ නිසා CMT අංක යටතේ සාවද්‍ය ලෙස වාහන ලියාපදිංචි කිරීමේ හැකියාවක් පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

(ii) මුද්‍රණය කළ යුතු CMT වැසි අංක 21ක් පිළිබඳ විස්තර 2015 වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂය දක්වා වූ කාලය ඇතුළත දී රජයේ කර්මාන්ත ශාලාව වෙත දන්වා තිබුණ ද, එම වැසි අංක සහිත වාහන 2021 ජනවාරි දක්වාම ලියාපදිංචි කර නොතිබුණි. එමෙන්ම, CMT වැසි අංක මුද්‍රණය කරන ලෙස රජයේ කර්මාන්ත ශාලාව වෙත දන්වා යවා තිබුණු වාහන 06ක් සාමාන්‍ය වාහන ලෙස ලියාපදිංචි කර තිබුණි.

(iii) නව වැසි අංකය ලබාදුන් පසු පැවති වැසි අංකය අවලංගු කළ යුතු වුවද, පැරණි හා නව වැසි අංක දෙකටම වාහන ලියාපදිංචි වී ඇති අවස්ථා 03ක් පැවැති අතර මෝටර් සයිකල් 02ක් එකම වැසි අංකයක් යටතේ ලියාපදිංචි කර තිබුණි.

(iv) රාජසන්තක කරන ලද මිටිසුබිසි පෙජරෝ රථයක් සම්බන්ධයෙන් රජයේ රස පරීක්ෂකගේ නිරීක්ෂණ සලකා බලා එම රථය අමතර කොටස් සඳහා විකිණීමට සුදුසු බව දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අදාළ මහාධිකරණයට දන්වා තිබුණි. එහෙත්, එය මහාධිකරණයෙන් සිදු වූ වරදක් බැවින් එම රථය ලියාපදිංචි කර දෙන මෙන් වාහනය මිලදී ගත් තැනැත්තා විසින් මෝටර් රථ කොමසාරිස්වරයා වෙතින් කළ ඉල්ලීමට ප්‍රතිචාරකව මෙම රථය CMT වැසි අංකයක් හා ලියාපදිංචි අංකයක් ලබා දී 2016 වර්ෂයේ ලියාපදිංචි කර තිබුණි. එහෙත්, එ වැනි වරදක් වූයේ නම්, එය නිවැරදි කළ බවට සාක්ෂි කිසිවක් නොවීය.

වාහනයට CMT වැසි අංකයක් ලබා දීමෙන් ලියාපදිංචිය සිදු කරනු ලබයි. මෙවැනි ගැටලු ඇති විම වැලැක්වීම සඳහා රේගුව මගින් විමර්ශන සිදුකරන වාහන සඳහා ගත යුතු ක්‍රියා මාර්ග පිළිබඳව මෝටර් රථ දෙපාර්තමේන්තුව හා රේගුව අතර සාකච්ඡා පවත්වමින් නිශ්චිත ක්‍රමවේදයක් සකස් කිරීමට කටයුතු කරමි.

(v) දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2015 වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂය දක්වා කාලය තුළ නිකුත් කර තිබුණු CMT වැසි අංක ලියාපදිංචි කිරීමේදී රේගුව විසින් දඩ මුදල් ලෙස රේගු ගාස්තු අයකර නිදහස් කරනු ලැබූ මෝටර් වාහනවල ලියාපදිංචි සහතිකයේ “Brought From Auction” ලෙස දැක්වීම වෙනුවට “Recondition” යනුවෙන් සටහන් කර තිබුණු අවස්ථා 30ක් නිරීක්ෂණය විය.

(vi) CMT වැසි අංක වෙනුවෙන් රේගු සටහන්කර නොමැති විට දී නව රේගු සටහන්කර අංක නිර්මාණය කර පරිගණක පද්ධතිගත කළ අවස්ථා 08ක් නිරීක්ෂණය විය. මේ සඳහා අනුමත කළ නෛතික ප්‍රතිපාදන කිසිවක් නොවීය.

3.4 විගණන විමසුම්වලට පිළිතුරු ලබා නොදීම

දෙපාර්තමේන්තුව වෙත නිකුත් කරන ලද පහත විස්තර සඳහන් විගණන විමසුම් සඳහා 2021 ජූනි 30 දින වන විටත් පිළිතුරු එවා නොතිබුණි.

විගණන විමසුම පිළිබඳ විස්තරය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) වාහන සඳහා CMT වැසි අංක නිකුත් කිරීම	මින් ඉදිරියට ප්‍රමාද වලක්වා ගැනීමට කටයුතු කරමි.	විගණන විමසුම් සඳහා අප්‍රමාදව පිළිතුරු ලබා දීම.
(ආ) පැරණි වාහන ලියාපදිංචි අංකවලට නව වාහන ලියාපදිංචි කිරීම		
(ඇ) පැරණි හිස් ලියාපදිංචි අංකවලට පසුව නව වාහන ලියාපදිංචි කිරීම		
(ඉ) මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්ය භාරය වෙනුවෙන් තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ කොමසාරිස් ලබා දී තිබුණු දායකත්වය		
(ඊ) ආදායම් ගිණුම් විගණනය		

4. තිරසර සංවර්ධන අරමුණු ලඟා කර ගැනීම

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>2017 අංක 19 දරන තිරසර සංවර්ධන පනතේ 3.6, 3.9, 11.2 සහ 11.6 යන අරමුණු ලඟාකර ගැනීම උදෙසා සිය සම්පත් කාර්යක්ෂමව මෙහෙයවිය යුතු විය. එහෙත්, මෝටර් රථ ප්‍රවාහන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් එම අරමුණු හඳුනාගෙන තිබුණ ද, ඒවා ඉටුකර ගැනීමට අදාළ වැඩසටහන් සකස් කර නොතිබුණි.</p>	<p>ඉදිරියට වැඩසටහන් සකස් කිරීමට කටයුතු කරමි.</p>	<p>පනතේ විධිවිධාන පරිදි කටයුතු කිරීම.</p>

5. මානව සම්පත් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරණු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය	ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසාන වන විට පුරප්පාඩු 133 ක් පිරවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.</p>	<p>දැනට පුරප්පාඩු සංඛ්‍යාව 62 කි. පුරප්පාඩු පිරවීමට කටයුතු කරමින් පවතී.</p>	<p>නීති, රීති හා රෙගුලාසිවලට අනුකූලව අත්‍යවශ්‍ය පුරප්පාඩු පිරවීම.</p>
<p>(ආ) දෙපාර්තමේන්තුවේ පවතින කාර්යයන්හි පුළුල් වීම හේතු ලෙස දක්වා මුදල් රෙගුලාසි පරිශීෂ්‍යයට තේ කාර්ය මණ්ඩල යෝජනා ඉදිරිපත් කරමින් නව තනතුරක් ඇතිකර ශ්‍රී ලංකා පරිපාලන සේවයේ පළමු පන්තියේ නිලධාරියෙකු බඳවාගෙන 2020 වර්ෂය වන විට වර්ෂ 04ක් ගත වී තිබුණ ද, ඉදිරිපත් කළ කාර්ය මණ්ඩල යෝජනා පරිදි එම නිලධාරියාගෙන් ඉටුකර ගැනීමට අපේක්ෂා කළ කාර්යයන් සතුටුදායක ලෙස ඉටු වී ඇති බවක් නිරීක්ෂණය නොවීය. එසේම, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ කොමසාරිස්වරයෙකු ලෙස, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ විෂය සම්බන්ධයෙන් ඔහු සතු සුදුසුකම් හා වෘත්තීය කුසලතාවන් කිසිවක් විගණනයේ දී තහවුරු කරගත නොහැකි විය.</p>	<p>තොරතුරු තාක්ෂණ කොමසාරිස් මගින් ඉටුකළ යුතු රාජකාරි නිසි ලෙස ඉටුකරවා ගැනීම සඳහා සුදුසුකම් ලත් නිලධාරියකු එම තනතුර සඳහා බඳවා ගැනීමට කටයුතු කරන බව කාරුණිකව දන්වමි.</p>	<p>කාර්ය මණ්ඩල සඳහා බඳවා ගැනීම් මනා විනිවිදභාවය කින් යුතු ව ඉටු කිරීම.</p>